

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De consolatione philosophiae

Boethius, Anicius Manlius Severinus

[Deventer], [1480-85]

Prosa vndecima libri tercii

[urn:nbn:de:bsz:31-293110](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293110)

Terrenas hebetans libido mētes . Dic erit vobis
requies laborum . Dic portus placida manens
quiete . Doc patens vnū miseris asilum
Non quicquid tagus aureis harenis Donat .
aut hermus rutilante ripa . Aut indus calido
ppinquus orbi . Candidis miscens virides lapillos .
Illustrant aciem magis quā caecos Insuas
condūt animos tenebras . Doc quicquid placet
excitatque mētes . Infimis tellus aluit
cauernis Splendor quo regitur vigetque caelū
Vitat obscuras animae ruinas . Hanc quisque
poterit notare lucem . Candidos phoebe radi
os negabit . **P**rosa vndeāma libri tercij
Absentior inquā . cuncta eni firmissi
mō nexa rationibus cōstāt **P** . Tum illa quā
ti inquit aestimabis . si bonum ipsum quid sit
agnoueris **E** . Infiniti inquam siquidem mihi
pariter deū quoque qui bonū est attingat agno
scere **P** . Atqui hoc verissima inquit ratione

patefaciã. Maneãt modo quæ pauloãte delu
sa sunt **B.** Manebũt in quã **P.** Nõne inq̃t
mõstrauimus ea quæ appetunt a pluribus.
icãrco vera pfecta q; bona nõ esse. qm̃ a se in
uicẽ discreparẽt. cum q; alteri abesset alterum
plenũ absolutũq; bonũ afferre nõ posse. Tũ
autẽ verũ bonũ fieri. cũ in vnã veluti formã
atq; efficiẽtiam colligũt. vt quæ sufficiẽtia
est eadem sit potentia. reuerẽtia claritas atq;
iucũditas Nisi vero vnum atq; idẽ oia sint
nihil habere quo inter expetẽda numerentur
B. Demõstratũ est inq; nec dubitari vllõ
modo potest **P.** Quæ igit̃ cum discrepant.
minime bona sunt. cũ verõ vnũ esse coeperint
bona fiunt. Nõne hæc vt bona sint. vnitatis
fieri adeptione cõtĩngit **B.** Ita inq̃m videt̃
P. Sed omne quod bonũ est. boni pãcipa
tione bonũ eẽ cõcedis. an minime **B.** Ita eẽ
P. oportet igitur idẽ esse vnũ atq; bonum

simili ratione credas Eadē nāq; substantia
eorū est quorū naturaliter nō est diuersus ef
fectus **B.** Negare inquā nequeo **P.** No
sti ne igitur inquit omīe quod ē tādiu manē
atq; subsistē q̄ndiu sit vnū. **B.** Sed interire at
q; dissolui paritē cū vnū esse destiterit **B.**
Quonā inquā mō **P.** **V**t in aialibus inq̄t.
cū in vnū coeunt ac p̄manēt anima corp⁹ q;
id animal vocatur. **C**ū vero hæc vnitās vtri
usq; separatione dissoluit̄. interire nec iam eē
aial liquet. **I**psū q; corpus cū in vna forma
mēbrorū coniūctione p̄manet. hūana vifit̄
spedes. **A**t si distributæ segregatæq; ptes
corporis distraxerint vnitatē. definit esse qd̄
fuerat. **E**oq; modo percurrētī cætera pculdu
bio patebit subsistere vnūquodq; dū vnū
est. cū vero vnū esse definit interire **B.** **C**ōsi
derātī inquā mibi plura mime aliud videt̄ **P.**
Est ne igitur inquit quod naturaliter agat.

relieta subsistēdi appetētia. venire ad interi-
tum corruptionemq; desideret. **B.** Si anima
ha in quā cōsiderem. quæ habēt aliquam vo-
lēdi polēdiq; naturam. Nihil inuenio quod
nullis extra cogētibus abijciat manēdi intēti-
onem. ⁊ ad interitum sponte festinet. **O**mnē
namq; animal tueri salutem laborat. mortem
vero perniciemq; deuitat. **S**ed quid de herb
arboribusq; quid de inanimatis omnino cō-
sentiam rebus proorsus dubito. **P.** Atqui nō
est q; de hoc possis abigere cū herbas atq; ar-
bores intuearis primum sibi cōueniētibus in
nāsci locis. vbi quantum earum queat natu-
ra. cito exarescere atq; interire nō possint. **N**ā
aliæ quidem campis aliæ mōtib; oriuntur.
alias ferunt paludes. aliæ saxis hærent. ali-
arum fecundæ sunt steriles arenæ. quas si in
alia quispiam loca transferre cōnetur arescāt.
Sed dat cuiq; natura quod conuenit. ⁊ ne

dum manere possunt intereant elaborat.

Quid q̄ omēs velut in terras ore diverso tra
hūt alimēta radiāb? . ac p̄ medullas robur
corticemq; diffundūt. **Q**uid q̄ nobilissimuz
quidq; . sicuti medulla est . in interiore semp̄
sebe reconditur . extra vero quadā ligni firmi
tate tuetur . vltimus autē cortex aduersuz cæ
li intemperiem quasi mali paties defensor op
ponit . **T**am vero quāta est naturæ diligēti
a vt cūcta multiplicato semine ppagentur .
quæ omnia nō modo ad tempus manēdi ve
rum generatim quoq; q̄si in p̄petuū p̄manen
di veluti quasdā machinas esse quis nesciat
Ea etiam quæ inanimata esse creduntur nō
ne quod suum est quæq; simili ratione deside
rant . **C**ur eni flāmas q̄dem sursum leuitas ve
hit? terras vero p̄orsū pondus deprimit . nisi
q̄ hæc singulis loca motiones q; cōueniunt .
Porro autē quod cuiq; cōsentaneum est id
h. j.

vnūquodq; cōseruat sicuti ea q̄ sunt inimica
corrumpūt. **I**ā vero que dura sūt vt lapides
adbærent tenacissime p̄tibus suis . et ne facile
dissoluantur resistunt. **Q**uæ vero liquentia
vt aer atq; aqua facile quidem diuidentibus
cedūt . h̄c ito i ea sursum a quibus sūt abscisa re
labunt . **I**gnis vero omnē refugit sectionem
Neq; nūc nos de volūtarijs aie cognoscētis
motibus . h̄c de naturali intētionē tractauim?
Sicuti est q; acceptas escas sine cogitatioē
trāsigimus . q; in somno sp̄ritū ducim? nesci
entes . **N**ā ne in animalibus quidem manēdi a
mor ex animæ volūtatibus . verū ex naturæ
principijs venit . **N**ā saepe mortē cogentibus
causis quā natura reformidat . volūtas ample
ctitur . **C**ontraq; illud quo solo mortaliū
rerū durat diuturnitas . gignēdi op? . quod
natura semp appetit interdū coerctet volūtas
Adeo hæc sui caritas nō ex aiali motiōe . sed

ex naturali infensione pcedit **D**edit enī puidē
tia creatis a se reb? hāc vel maximā manēdi
causaz vt quoad possunt naturalitē manere de
siberēt. **Q**uare nihil ē q̄ vllō mō queas dubi
tare cūcta q̄ sunt. appetere naturaliter cōstā
tiā pmanēdi deuitare piniē **B**. **C**ōfiteor in
quā nūc me indubitato cernē q̄ dudū icerta
videbant **P**. **Q**uod autē iquit subsistere ac
pmanē appetit id vnū eē desiterat. **D**oc enī
sublato ne eē qdē cui qm pmanebit **B**. **V**e
rū ē iquā **P**. **O**ia igif iqt vnū desiderāt **B**.
Cōsēsi **P**. **S**ed vnū id ipsū mōstrauim? eē
qd bonū **B**. **I**ta quidem **P**. **C**ūcta igitur
bonū petūt. quod quidem ita describas licet
ipsū bonū esse quod desiderēt ab oib? **B**. **N**i
hil in quā verius excogitari potest **N**ā vel ad
nihilū cūcta referunt. ⁊ vno veluti vertice de
stituta sine rectoē fluitabūt. ā si qd ē ad qd
vniuersa festinēt id erit oim sūmū bono **P**
h 17

Et illa inimum inquit .o alumne letor . ipsa
eni mediae veritatis nota mente fixisti . Sed
in hoc patuit tibi quod ignorare te paulo ante
dicebas **B.** Quid inquam **P.** Quis esset iqt
rerum omniu finis **I**s est eni profecto quod
deliberatur ab omnibus . quod quia bonuz ee
collegimus . oportet rerum omnium finez bo
num esse fateamur .

Metrū vntecimū tercij de consolatione libri .

Quisquis profunda mente vestigat verū
Cupit qz nullis ille deus falli .

In se reuoluat intini lucem visus Longos qz
in orbem cogat inflectens motus . Animum
qz doceat quicquid extra molitur . Suis re
trusum possidere thesauris . Dudum quod a
tra texit erroris nubes . Lucebit ipso perspicua
dus phoebo **N**ō omne nāqz mente de pulit lumē
Obliuiofaz corpus inuolvens molē . Haeret p
fecto semen introitusqz veri . Quod excitatur